

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2018. gada 31. maijs *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Pasta pakalpojumi Eiropas Savienībā – Direktīva 97/67/EK – 2., 7. un 9. pants – Direktīva 2008/6/EK – Jēdziens “pasta pakalpojumu sniedzējs” – Autotransporta, kravu pārvadājumu un kurjerpasta uzņēmumi, kas sniedz pasta sūtījumu savākšanas, šķirošanas, pārvadāšanas un sadales pakalpojumus – Atļauja, kas tiek prasīta pasta pakalpojumu sniegšanai sabiedrībai – Piedalīšanās universālā pakalpojuma finansēšanā

Apvienotās lietas C-259/16 un C-260/16

par lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Tribunale amministrativo regionale per il Lazio* (Lacio Reģionālā administratīvā tiesa, Itālija) iesniedza ar lēmumiem, kas pieņemti 2016. gada 27. janvārī un kas Tiesā reģistrēti 2016. gada 10. maijā (C-259/16) un 2016. gada 11. maijā (C-260/16), tiesvedībās

Confederazione Generale Italiana dei Trasporti e della Logistica (Confetra) (C-259/16),

Associazione Nazionale Imprese Trasporti Automobilistici (C-259/16),

Fercam SpA (C-259/16),

Associazione non Riconosciuta Alsea (C-259/16),

Associazione Fedit (C-259/16),

Carioni Spedizioni Internazionali Srl (C-259/16),

Federazione Nazionale delle Imprese di Spedizioni Internazionali – Fedespedi (C-259/16),

Tnt Global Express SpA (C-259/16),

Associazione Italiana dei Corrieri Aerei Internazionali (AICAI) (C-260/16),

DHL Express (Italy) Srl (C-260/16),

Federal Express Europe Inc. (C-260/16),

United Parcel Service Italia Ups Srl (C-260/16)

pret

Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni,

* Tiesvedības valoda – itāļu.

Ministero dello Sviluppo Economico,

piedaloties –

Poste Italiane SpA (C-260/16).

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs Ž. L. da Krušs Vilasa [*J. L. da Cruz Vilaça*] (referents), tiesneši E. Levits, E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*], M. Bergere [*M. Berger*] un F. Biltšens [*F. Biltgen*],

ģenerālvokāts: M. Kampos Sančess-Bordona [*M. Campos Sánchez-Bordona*],

sekretārs: R. Skjāno [*R. Schiano*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2017. gada 20. septembra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *Confederazione Generale Italiana dei Trasporti e della Logistica (Confetra), Federazione Nazionale delle Imprese di Spedizioni Internazionali – Fedespedi, Associazione Nazionale Imprese Trasporti Automobilistici, Associazione non Riconosciuta Alsea un Associazione Fedit, kā arī Fercam SpA, Tnt Global Express SpA un Carioni Spedizioni Internazionali Srl vārdā – S. Romano un A. Romano, avvocati,*
- *Associazione Italiana dei Corrieri Aerei (AICAI), kā arī DHL Express (Italy) Srl un Federal Express Europe Inc. vārdā – M. Giordano un L. Daniele, avvocati,*
- *United Parcel Service Italia Ups Srl vārdā – A. Boso Caretta, avvocato,*
- *Poste Italiane SpA vārdā – A. Sandulli, A. Fratini un G. Pandolfi, avvocati,*
- Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri, pārstāve, kurai palīdz S. Fiorentino, avvocato dello Stato,*
- Francijas valdības vārdā – *R. Coesme, pārstāvis,*
- Eiropas Komisijas vārdā – *P. Costa de Oliveira un L. Malferrari, pārstāvji,*

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2017. gada 28. novembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/67/EK (1997. gada 15. decembris) par kopīgiem noteikumiem Kopienas pasta pakalpojumu iekšējā tirgus attīstībai un pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai (OV 1998, L 15, 14. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2008/6/EK (2008. gada 20. februāris) (OV 2008, L 52, 3. lpp.), (turpmāk tekstā – “Direktīva 97/67”), 2. panta 1., 1.a, 6. un 19. punktu, 7. panta 4. punktu, kā arī 9. panta 1. un 2. punktu.

- 2 Šie lūgumi tika iesniegti saistībā ar strīdiem starp attiecīgi *Confederazione Generale Italiana dei Trasporti e della Logistica (Confetra)*, *Federazione Nazionale delle Imprese di Spedizioni Internazionali – Fedespedi*, *Associazione Nazionale Imprese Trasporti Automobilistici*, *Associazione non Riconosciuta Alsea*, *Associazione Fedit*, *Fercam SpA*, *Tnt Global Express SpA* un *Carioni Spedizioni Internazionali Srl* (C-259/16), kā arī *Associazione Italiana dei Corrieri Aerei Internazionali (AICAI)*, *DHL Express (Italy) Srl*, *Federal Express Europe Inc.* un *United Parcel Service Italia Ups Srl* (C-260/16), uzņēmumu apvienībām un uzņēmumiem, kas darbojas kravu pārvadājumu, autotransporta vai kurjerpasta nozarē, no vienas puses, un *Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni* (Telekomunikāciju pārvaldes iestāde, Itālija) (turpmāk tekstā – “AGCOM”) un *Ministero dello Sviluppo Economico* (Ekonomikas attīstības ministrija, Itālija), no otras puses, par to reglamentējošo aktu likumību, kas pieņemti Direktīvas 97/67 transponēšanai.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Atbilstoši Direktīvas 97/67 preambulas 10., 18., 22. un 23. apsvērumam:

“(10) tā kā saskaņā ar subsidiaritātes principu Kopienas limenī būtu jāpieņem vairāki vispārīgi principi, bet konkrēto procedūru izvēlei vajadzētu būt dalībvalstu kompetencē un tām vajadzētu brīvi izvēlēties to sistēmu, kura ir vislabāk piemērota apstākļiem attiecīgajās dalībvalstīs;

[..]

(18) tā kā, ņemot vērā to, ka būtiskā atšķirība starp kurjerpasta un vispārējiem pasta pakalpojumiem ir pievienotajā vērtībā (neatkarīgi no tās formas), ko dod kurjerpasta pakalpojumi un ko izjūt klienti, visefektīvāk papildu vērtību var noteikt, apsverot papildu cenu, kuru klienti ir gatavi maksāt, tomēr neskarot cenu ierobežojumu rezervēto pakalpojumu jomā, kurš ir jāievēro;

[..]

(22) tā kā dalībvalstīm savā teritorijā būtu jāspēj ar attiecīgām atļaujas procedūrām regulēt to pasta pakalpojumu sniegšanu, kas nav rezervēti vispārējo [universālo] pakalpojumu sniedzējiem; tā kā minētajām procedūrām jābūt caurskatāmām, nediskriminējošām, samērīgām un pamatotām ar objektīviem kritērijiem;

(23) tā kā dalībvalstīm vajadzētu būt izvēlei attiecināt uz licenču piešķiršanu vispārējo [universālo] pakalpojumu saistības vai iemaksas kompensāciju fondā, kas paredzēts, lai vispārējo [universālo] pakalpojumu sniedzējam kompensētu to pakalpojumu sniegšanu, kuri ir saistīti ar negodīgu finansiālo apgrūtinājumu; tā kā dalībvalstīm vajadzētu spēt atļaut iekļaut saistības, ka atļautās darbības nedrīkst aizskart ekskluzīvās vai īpašās tiesības, kas vispārējo pakalpojumu sniedzējiem piešķirtas uz rezervētajiem pakalpojumiem; tā kā, liberalizējot tiešo pastu, pārraudzības nolūkos var ieviest tiešā pasta identifikācijas sistēmu”.

- 4 Šīs direktīvas 2. pantā ir noteikts:

“Šajā direktīvā tiek piemērotas šādas definīcijas:

1. “Pasta pakalpojumi” ir pakalpojumi, kas saistīti ar pasta sūtījumu savākšanu, šķirošanu, pārvadāšanu un sadali.

1.a “Pasta pakalpojumu sniedzējs” ir uzņēmums, kas sniedz vienu vai vairākus pasta pakalpojumus;

[..]

6. “Pasta sūtījums” ir adresēts sūtījums galīgajā formā, kādā pasta pakalpojumu sniedzējiem tas jānogādā. Papildus korespondencei šādi sūtījumi ir arī, piemēram, grāmatas, katalogi, laikraksti, periodiskie izdevumi un pasta pakas, kurās ir preces ar komercvērtību vai bez tās;

[..]

13. “Vispārējā [universālā] pakalpojuma sniedzējs” ir valsts vai privāts pasta pakalpojumu sniedzējs, kurš dalībvalstī sniedz vispārēju [universālu] pasta pakalpojumu vai kādu tā daļu un kura identitāte ir paziņota Komisijai saskaņā ar 4. pantu;
14. “Atļauja” ir jebkura atļauja, ar ko nosaka tiesības un pienākumus, kuri ir specifiski pasta nozarei, un kas ļauj uzņēmumiem sniegt pasta pakalpojumus un, attiecīgā gadījumā, izveidot un/vai ekspluatēt iestāžu tīklus šādu pakalpojumu sniegšanai, un kas var būt vispārēja atļauja vai individuāla licence saskaņā ar šādu definīciju:
- “vispārēja atļauja” – neatkarīgi no tā, vai to reglamentē ar noteiktas pakalpojumu grupas licenci vai ar vispārējiem tiesību aktiem un vai ar šādu reglamentāciju izvirza prasību par reģistrēšanas vai deklarēšanas procedūrām – ir atļauja, kas attiecīgajam uzņēmumam neuzliek pienākumu no attiecīgās valsts regulatīvās iestādes saņemt skaidru lēmumu pirms to tiesību izmantošanas, kuras izriet no atļaujas,
  - “individuāla licence” ir atļauja, ko piešķirusi attiecīgās valsts regulatīvā iestāde un ar ko pasta pakalpojumu sniedzējam piešķir īpašas tiesības, vai ar ko uz šā uzņēmuma darbībām attiecina īpašus pienākumus, ar kuriem attiecīgos gadījumos papildina vispārējo atļauju, ja pasta pakalpojumu sniedzējs nevar izmantot attiecīgās tiesības, pirms tas ir saņēmis attiecīgās valsts regulatīvās iestādes lēmumu;

[..]

19. “Pamatprasības” ir vispārīgi iemesli, kas nav ekonomiski iemesli un kas var rosināt kādu dalībvalsti piemērot nosacījumus pasta pakalpojumu sniegšanai. Šie iemesli ir korespondences noslēpums, tīkla drošība saistībā ar bīstamu preču pārvadāšanu, nodarbinātības noteikumu ievērošana, sociālā nodrošinājuma shēmas, kas noteiktas normatīvajos vai administratīvajos aktos un/vai koplīgumos, par kuriem valsts līmenī panākta vienošanās starp sociālajiem partneriem saskaņā ar Kopienas un attiecīgās valsts tiesību aktiem, un – pamatotos gadījumos – datu aizsardzība, vides aizsardzība un reģionālā plānošana. Datu aizsardzība var ietvert personas datu aizsardzību, nosūtītās vai glabātās informācijas konfidencialitāti un privātās dzīves aizsardzību;

[..].”

- 5 Minētās direktīvas 7. pantā ir paredzēts:

“1. Dalībvalstis nepiešķir un nepatur spēkā ekskluzīvas vai īpašas tiesības ieviest vai sniegt pasta pakalpojumus. Vispārējā [universālā] pakalpojuma nodrošināšanu dalībvalstis var finansēt atbilstīgi vienai vai vairākām 2., 3. un 4. punktā paredzētajām iespējām vai citiem līdzekļiem, kas ir saderīgi ar Līgumu.

[..]

3. Ja dalībvalsts konstatē, ka šajā direktīvā paredzētās vispārējā [universālā] pakalpojuma saistības ir saistītas ar tīrajām izmaksām, kuras aprēķina, ņemot vērā I pielikumu, un ir negodīgs finansiālais slogs vispārējā pakalpojuma sniedzējam(-iem), tā var ieviest:

- a) mehānismu, lai no valsts līdzekļiem nodrošinātu kompensāciju attiecīgajam(-iem) uzņēmumam(-iem);
- b) mehānismu, lai vispārējā [universālā] pakalpojuma saistību tīrās izmaksas sadalītu starp pakalpojumu sniedzējiem un/vai lietotājiem.

4. Ja tīrās izmaksas sadala saskaņā ar 3. punkta b) apakšpunktu, dalībvalstis var izveidot kompensāciju fondu, kurus var finansēt no pakalpojumu sniedzēju un/vai lietotāju maksājumiem un kurus šim nolūkam pārvalda no labumguvēja vai labumguvējiem neatkarīga struktūra. Dalībvalstis var atļaut piešķiršanai saskaņā ar 9. panta 2. punktu pakalpojumu sniedzējiem piemērot nosacījumu, ka ir jāveic finanšu iemaksa minētajā fondā vai jāpilda vispārējā [universālā] pakalpojuma saistības. Šādi drīkst finansēt 3. pantā izklāstītās vispārējā [universālā] pakalpojuma sniedzēja(-u) saistības attiecībā uz vispārējo [universālo] pakalpojumu.

5. Dalībvalstis nodrošina, ka, veidojot kompensācijas fondu un nosakot 3. un 4. punktā minēto iemaksu līmeni, tiek ievēroti pārrēķināmības, nediskriminācijas un proporcionālītātes principi. Saskaņā ar 3. un 4. punktu pieņemto lēmumu pamatā ir objektīvi un pārbaudāmi kritēriji, un šos lēmumus publisko.”

6 Šīs pašas direktīvas 9. pantā ir paredzēts:

“1. Attiecībā uz pakalpojumiem, kas nepieder pie vispārējā [universālā] pakalpojuma, dalībvalstis var ieviest vispārīgas [vispārējas] atļaujas, ciktāl tas vajadzīgs, lai nodrošinātu pamatprasību ievērošanu.

2. Attiecībā uz pakalpojumiem, kas pieder pie vispārējā [universālā] pakalpojuma, dalībvalstis var ieviest atļauju procedūras, tostarp individuālas licences, ciktāl tas vajadzīgs, lai nodrošinātu pamatprasību ievērošanu un nodrošinātu vispārējā [universālā] pakalpojuma sniegšanu.

Piešķirot atļaujas, var:

- piemērot vispārējā [universālā] pakalpojuma sniegšanas saistības,
- ja nepieciešams un ja tas ir pamatoti, piemērot prasības attiecībā uz attiecīgo pakalpojumu kvalitāti, pieejamību un izpildi,
- attiecīgā gadījumā noteikt pienākumu veikt finansiālu iemaksu 7. pantā minētajos izmaksu sadales mehānismos, ja vispārējā [universālā] pakalpojuma sniegšana rada tīrās izmaksas un ir negodīgs finansiāls slogs saskaņā ar 4. pantu norādītajam(-iem) vispārējo [universālo] pakalpojumu sniedzējam(-iem),
- attiecīgos gadījumos noteikt pienākumu finansiāli piedalīties 22. pantā minētās valsts regulatīvās iestādes darbības izmaksu segšanā,
- attiecīgā gadījumā noteikt pienākumu ievērot attiecīgās valsts tiesību aktos noteiktos darba apstākļus [nosacījumus].

Saistības un prasības, kas minētas pirmajā ievilkumā un 3. pantā, var piemērot vienīgi norādītajiem vispārējā [universālā] pakalpojuma sniedzējiem.

[..]

3. Procedūras, saistības un prasības, kas minētas 1. un 2. punktā, ir pārredzamas, pieejamas, nediskriminējošas, proporcionālas, precīzas un skaidras, iepriekš publiskas un pamatotas ar objektīviem kritērijiem. Dalībvalstis nodrošina to, ka pretendents dara zināmus atļaujas atteikuma vai pilnīgas vai daļējas atsaukšanas iemeslus, un nosaka pārsūdzēšanas procedūru.”

7 Atbilstoši Direktīvas 2008/6 preambulas 17., 27. un 28. apsvērumam:

“(17) Autopārvadājumus pašus par sevi nevar uzskatīt par pasta pakalpojumiem. [..]

[..]

(27) Pasta pakalpojumu sniedzējiem var lūgt dot ieguldījumu vispārējā [universālā] pakalpojuma finansēšanā gadījumos, ja ir paredzēts kompensāciju fonds. Lai noteiktu, kuriem uzņēmumiem būtu jāveic iemaksas kompensāciju fondā, dalībvalstīm būtu jāapsver, vai attiecīgo uzņēmumu sniegtos pakalpojumus, ņemot vērā to raksturojumu, tostarp pievienotās vērtības elementus, kā arī paredzēto izmantošanu un cenu veidošanu, no lietotāju viedokļa var uzskatīt par tādiem, kuri pieder pie vispārējā [universālā] pakalpojuma, tā kā tie pietiekamā mērā ir savstarpēji aizstājami ar vispārējo [universālo] pakalpojumu. Šiem pakalpojumiem nav obligāti jāaptver visi vispārējo [universālo] pakalpojumu elementi, piemēram, ikdienas piegāde vai pilnīgs valsts pārklājums;

(28) Lai, nosakot šo uzņēmumu veicamo ieguldījumu dalībvalstī sniegtā vispārējā [universālā] pakalpojuma izmaksu segšanā, ievērotu proporcionalitātes principu, dalībvalstīm būtu jāizmanto tādi pārskatāmi un nediskriminējoši kritēriji kā šo uzņēmumu ieguldījums darbībā, kas šajā dalībvalstī pieder pie vispārējā [universālā] pakalpojuma. Dalībvalstis var prasīt, lai pakalpojumu sniedzēji, kuriem ir jāveic iemaksas kompensāciju fondā, ievieš attiecīgu uzskaites nošķiršanu, lai nodrošinātu fonda darbību.”

Itālijas tiesības

8 Direktīva 97/67 ir transportēta Itālijas tiesībās ar 1999. gada 22. jūlija *decreto legislativo n. 261 – Attuazione della direttiva 97/67/CE concernente regole comuni per lo sviluppo del mercato interno dei servizi postali comunitari e per il miglioramento della qualita' del servizio* (Leģislatīvais dekrēts Nr. 261 par Direktīvas 97/67/EK par kopīgiem noteikumiem Kopienas pasta pakalpojumu iekšējā tirgus attīstībai un pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai transponēšanu) (*GURI* Nr. 182, 1999. gada 5. augusts), kurā grozījumi izdarīti ar 2011. gada 31. marta *decreto legislativo n. 58 – Attuazione della direttiva 2008/6/CE che modifica la direttiva 97/67/CE, per quanto riguarda il pieno completamento del mercato interno dei servizi postali della Comunita* (Leģislatīvais dekrēts Nr. 58 par Direktīvas 2008/6/EK, ar ko Direktīvu 97/67/EK groza attiecībā uz Kopienas pasta pakalpojumu iekšējā tirgus pilnīgu izveidi, transponēšanu) (*GURI* Nr. 98, 2011. gada 24. aprīlis) (turpmāk tekstā – “Leģislatīvais dekrēts Nr. 261/99”). Termini, kas Leģislatīvajā dekrētā Nr. 261/99 izmantoti jēdzienu “pasta pakalpojumi”, “pasta pakalpojumu sniedzējs” un “pasta sūtījums” definēšanai, būtībā ir tādi paši kā Direktīvā 97/67 norādītie.

9 Saskaņā ar Leģislatīvā dekrēta Nr. 261/99 6. pantu:

“1. Vispārēja atļauja ir jāsaņem [..], lai sniegtu sabiedrībai pakalpojumus, kas nepieder pie universālā pakalpojuma, tostarp privāto pastkastīšu piegādi, lai izplatītu korespondenci [..]

1.bis Ņemot vērā situāciju tirgū un pasta pakalpojumu organizāciju, vispārējas atļaujas izsniegšana, tostarp arī universālā pakalpojuma sniedzēja gadījumā, var tikt pakārtota konkrētām universālā pakalpojuma saistībām, tostarp attiecībā uz attiecīgo pakalpojumu kvalitāti, pieejamību un īstenošanu, kā arī pienākumiem līdzfinansēt šī dekrēta 10. pantā paredzētos izmaksu sadales mehānismus. Šie pienākumi tiek noteikti regulējošās iestādes lēmumā.

2. Regulējoša iestāde ar lēmumu, kas pieņemts 180 dienu laikā pēc legīslatīvā dekrēta stāšanās spēkā, ar kuru ir ieviesta Direktīva 2008/6, nosaka gadījumus, kuros darbība var tikt sākota no brīža, kad Ekonomikas attīstības ministrijai ir nosūtīta [...] apliecināta deklarācija par darbības sākšanu [...]

3. 2. punktā minētajā lēmumā tiek norādītas prasības un pienākumi, kas tiek noteikti vienībām, kuras veic darbības, kuru veikšanai ir jāsaņem vispārēja atļauja, tostarp pienākumi darba nosacījumu jomā, kas norādīti 18.bis pantā, kontroles ekspluatācijas vietā noteikumi, kā arī procedūras brīdinājuma izteikšanai, darbības apturēšanai un aizliegšanai pienākumu neievērošanas gadījumā.”

10 Saskaņā ar Likumdošanas dekrēta Nr. 261/99 10. panta 1.–3. punktu:

“1. Universālā pakalpojuma saistību kompensācijas fonds ir izveidots. To pārvalda Komunikāciju ministrija, un tā mērķis ir nodrošināt universālā pakalpojuma izpildīšanu, tas darbojas, ja universālā pakalpojuma sniedzējs no minētā pakalpojuma un 4. pantā norādīto ekskluzīvo pakalpojumu sniegšanas negūst pietiekamus ienākumus, lai nodrošinātu savu pienākumu izpildi.

2. Individuālu licenču un vispārēju atļauju īpašniekiem ir jāveic iemaksas 1. punktā minētajā fondā ne vairāk kā 10 % apmērā no bruto ienākumiem, kas gūti no pakalpojumiem, kuri aizstāj pie universālā pakalpojuma piederošus pakalpojumus, un kas izriet no atļaujā paredzētās darbības.

3. Iemaksas saskaņā ar pārskatāmības, nediskriminācijas un samērīguma principiem nosaka regulējošā iestāde, pamatojoties uz universālā pakalpojuma efektīvas pārvaldības izmaksām.”

11 Atbilstoši Legīslatīvā dekrēta Nr. 261/99 18.bis pantam pasta pakalpojumu sniedzējiem, uz ko ir atsauce tā 3. panta 11., 5. un 6. punktā, ir jāievēro pienākumi darba nosacījumu jomā, kuri ir paredzēti piemērojamos valsts tiesību aktos un darba koplīgumos.

12 Ar 2015. gada 11. marta Lēmumu Nr. 129/15/CONS (turpmāk tekstā – “Lēmums Nr. 129/15”) AGCOM apstiprināja *regolamento in materia di titoli abilitativi per l’offerta al pubblico di servizi postali* (Noteikumi par atļaujām pasta pakalpojumu piedāvāšanai sabiedrībai; turpmāk tekstā – “Noteikumi par atļaujām”), kas ir iekļauti tā A pielikumā.

13 Atbilstoši šo noteikumu 8. panta 4. punktam vispārēja atļauja netiek prasīta, lai veiktu vienīgi sūtījumu piegādi.

14 Atbilstoši minēto noteikumu 10. panta 4. punkta c) apakšpunktam vispārējas atļaujas pieteicējam pieteikuma iesniegšanas brīdī ir jāievēro pienākumi tā darba ņēmēju sociālā nodrošinājuma jomā. Atbilstoši šo pašu noteikumu 10. panta 8. punkta f) apakšpunktam vispārējas atļaujas pieteicējam tā pieteikuma iesniegšanas brīdī ir jāiesniedz to pasākumu apraksts, kas veikti korespondences noslēpuma pienākumu ievērošanas nodrošināšanai.

15 Noteikumu par atļaujām 11. panta 1. punkta b) un f) apakšpunktā ir noteikts, ka vispārējas atļaujas saņēmējam attiecīgi ir jāizpilda noteikumi darba nosacījumu jomā, kas ir paredzēti valsts tiesību aktos un darba koplīgumos pasta nozarē, un “jāpiedalās universālā pakalpojuma sniegšanas izmaksu finansēšanā, ja ir izpildīti Direktīvas [2008/6] preambulas 27. apsvērumā un [Legīslatīvā dekrēta Nr. 261/99] 10. panta 2. punktā norādītie nosacījumi”.

16 Šo noteikumu 15. panta 2. punktā ir noteikts, ka “vispārējas atļaujas īpašniekam ir jāveic iemaksas universālā pakalpojuma saistību kompensācijas fondā, ja ir izpildīti Direktīvas [2008/6] preambulas 27. apsvērumā un [Legīslatīvā dekrēta Nr. 261/99] 10. panta 2. punktā paredzētie nosacījumi.”

Pamatlietas un prejudiciālie jautājumi

- 17 Prasītājas pamatlietās ir uzņēmumu apvienības un uzņēmumi, kas darbojas autotransporta, kravu pārvadājumu un kurjerpasta nozarēs (lieta C-259/16) vai vienīgi kurjerpasta nozarē (lieta C-260/16).
- 18 Šiem uzņēmumiem un šīm uzņēmumu apvienībām ir vispārēja atļauja sniegt pasta pakalpojumus Leģislatīvā dekrēta Nr. 261/99 6. panta izpratnē.
- 19 Prasītājas pamatlietā ir vērsušās iesniedzējtiesā ar prasību atcelt Lēmumu Nr. 129/15, Noteikumus par atļaujām, kā arī 2015. gada 29. jūlija *decreto del Ministro dello Sviluppo Economico – Disciplinare delle procedure per il rilascio dei titoli abilitativi per l'offerta al pubblico dei servizi postali* (ekonomikas attīstības ministra dekrēts par atļauju izsniegšanas pasta pakalpojumu piedāvāšanai sabiedrībai procedūru regulējumu; turpmāk tekstā – “2015. gada 29. jūlija dekrēts”). Tās ir apgalvojušas, ka šajos tiesību aktos ir pārāk plaši interpretēts Direktīvas 97/67 2. panta 1. punktā minētais jēdziens “pasta pakalpojums”, ietverot šo pakalpojumu skaitā to veiktās darbības. Turklāt tās ir uzsverušas, ka ar minētajiem tiesību aktiem tām ir uzlikti nesamērīgi pienākumi salīdzinājumā ar šajā direktīvā noteiktajām prasībām.
- 20 Attiecībā uz jēdziena “pasta pakalpojumi” interpretāciju iesniedzējtiesa uzskata, ka ar to nav jāsaprot autotransporta, kravu pārvadājumu un kurjerpasta darbības. Vienīgi sūtījumi, ko pārvalda pasta pakalpojumu sniedzēji saskaņā ar šī pasta pakalpojuma noteikumiem, var tikt uzskatīti par “pasta sūtījumiem” Direktīvas 97/67 2. panta 6. punkta izpratnē. Tādējādi šī tiesa šaubās par pamatlietā aplūkoto tiesību aktu atbilstību šai direktīvai, jo šie tiesību akti, pirmkārt, izslēdzot no minētās direktīvas piemērošanas jomas tikai darbības, kuru mērķis ir vienīgi preču fiziska pārvadāšana, un, otrkārt, iekļaujot pakalpojumā arī “pasta pakalpojumus ar pievienotu vērtību,” kādi ir kurjerpasta pakalpojumi.
- 21 Attiecībā uz apgalvoto samērīguma principa pārkāpumu iesniedzējtiesa norāda, pirmkārt, ka Leģislatīvā dekrēta Nr. 261/99 6. panta 1. punktā ir prasīts bez atšķirības un automātiski visiem pasta pakalpojumu sniedzējiem, kas nepieder pie universālā pakalpojuma, saņemt vispārēju atļauju. Atbilstoši Direktīvas 97/67 9. panta 1. punktam dalībvalstīm ir atļauts ieviest vispārējas atļaujas vienīgi, “ciktāl tas vajadzīgs, lai nodrošinātu pamatprasību ievērošanu”.
- 22 Otrkārt, pamatlietā aplūkotajos aktos, it īpaši Noteikumu par atļaujām 10. un 11. pantā, esot paredzēti nosacījumi vispārējas atļaujas saņemšanai, kas nav paredzēti Direktīvā 97/67. Katrā gadījumā šie nosacījumi esot nesamērīgi salīdzinājumā ar prasītāju pamatlietā faktiski veiktajām darbībām. It īpaši iesniedzējtiesa uzsver, ka neesot vajadzīgs nekāds tiesiskais regulējums, lai nodrošinātu to tirgu pienācīgu darbību, kuros darbojas prasītājas pamatlietā. Šie tirgi pretēji to pakalpojumu tirgiem, kas pieder pie universālā pakalpojuma, spējot efektīvi pašregulēties.
- 23 Treškārt, iesniedzējtiesa pauž šaubas par vispārējas atļaujas īpašniekiem noteiktā pienākuma piedalīties universālā pakalpojuma izdevumu finansēšanā, kurš ir paredzēts Leģislatīvā dekrēta Nr. 261/99 6. panta 1.*bis* punktā, likumību. Lai gan no Direktīvas 97/67 7. panta 4. punkta un 9. panta 2. punkta izrietot, ka šāds pienākums varot tikt paredzēts tikai tiem pakalpojumu sniedzējiem, kas sniedz pie universālā pakalpojuma piederošus pakalpojumus, Leģislatīvā dekrēta Nr. 261/99 6. un 10. pantā šie maksājumi ir paredzēti arī šīs direktīvas 9. panta 1. punktā norādītās atļaujas īpašniekiem.
- 24 Katrā ziņā no Direktīvas 97/67 9. panta 2. punkta izrietot, ka pienākums piedalīties universālā pakalpojuma izmaksu finansēšanā nevar tikt uzlikts, iepriekš nenovērtējot šāda pienākuma ieviešanas lietderību. Pamatlietā aplūkotajos tiesību aktos neesot paredzēts nekāds iepriekšējs vērtējums šajā ziņā, tādējādi tajos arī šajā ziņā nav ievērots samērīguma princips.

25 Šādos apstākļos *Tribunale amministrativo regionale per il Lazio* (Lacio Reģionālā administratīvā tiesa, Itālija) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus, kas lietās C-259/16 un C-260/16 ir formulēti identiski:

- “1) Vai [Savienības] tiesības, konkrēti, Direktīvas [97/67], [2. panta] 1., 1.a un 6. punkts, liedz piemērot tādu valsts tiesisko regulējumu – proti, Leģislatīvā dekrēta [Nr. 261/99] [1. panta 2. punkta] a) un f) apakšpunktu, [Noteikumu par atļaujām] 1. panta 1. punkta g) un r) apakšpunktu (lasot tos kopsakarā vienu ar otru) un i) apakšpunktu un Kārtību, kādā piešķiramas atļaujas sniegt pasta pakalpojumus sabiedrībai, kas ietverta [2015. gada 29. jūlija] dekrētā, – ar ko pasta pakalpojuma jēdzienā ir iekļauti arī autotransporta, kravu pārvadājumu un kurjerpasta pakalpojumi?
- 2) Vai [Savienības] tiesības, konkrēti, Direktīvas [97/67] 9. panta 1. punkts un [2]. panta 19. punkts, kā arī samērīguma un saprātīguma principi liedz piemērot valsts tiesisko regulējumu, – proti, Leģislatīvā dekrēta [Nr. 261/99] 6. panta 1. punktu, kā arī [Noteikumu par atļaujām] 8. pantu un [2015. gada 29. jūlija] dekrētā ietvertā Kārtību, kādā piešķiramas atļaujas sniegt pasta pakalpojumus sabiedrībai, – ar ko autotransporta, kravu pārvadājumu un kurjerpasta pakalpojumu sniedzējiem ir paredzēts pienākums saņemt vispārēju atļauju arī situācijās, kad nav jānodrošina pamatprasību ievērošana pasta pakalpojumu sniegšanas jomā?
- 3) Vai [Savienības] tiesības, konkrēti, Direktīvas [97/67] 7. panta 4. punkts un 9. panta 2. punkts, liedz piemērot tādu valsts tiesisko regulējumu – proti, Leģislatīvā dekrēta [Nr. 261/99] 6. panta 1. *bis* punktu un 10. panta 2. punktu, [Noteikumu par atļaujām] 11. panta 1. punkta f) apakšpunktu un 15. panta 2. punktu, kā arī [2015. gada 29. jūlija] dekrētā ietvertās Kārtības, kādā piešķiramas atļaujas sniegt pasta pakalpojumus sabiedrībai, 9. pantu, – ar ko autotransporta, kravu pārvadājumu un kurjerpasta pakalpojumu sniedzējiem ir paredzēts pienākums veikt iemaksas universālā pakalpojuma izmaksu kompensācijas fondā?
- 4) Vai [Savienības] tiesības, konkrēti, Direktīvas [97/67] 9. panta 2. punkts, liedz piemērot valsts tiesisko regulējumu – proti, Leģislatīvā dekrēta [Nr. 261/99] 6. un 10. pantu, [Noteikumu par atļaujām] 11. panta 1. punkta f) apakšpunktu un 15. panta 2. punktu, kā arī [2015. gada 29. jūlija] dekrētā ietvertās Kārtības, kādā piešķiramas atļaujas sniegt pasta pakalpojumus sabiedrībai, 9. pantu, – ar ko nav paredzēts izvērtēt gadījumus, kuros iemaksas universālā pakalpojuma izmaksu kompensāciju fondā uzskatāmas par lietderīgām, un nav paredzēti atšķirīgi piemērošanas nosacījumi atkarībā no nodokļu maksātāju subjektīvās situācijas un situācijas tirgos?”
- 26 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2016. gada 21. jūnija lēmumu lietas C-259/16 un C-260/16 tika apvienotas rakstveida un mutvārdu procesa vajadzībām un sprieduma taisīšanai.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 27 Uzdotot pirmo jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 97/67 2. panta 1., 1.a un 6. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem pretrunā ir tāds valsts tiesiskais regulējums, kāds ir aplūkots pamatlietā un saskaņā ar kuru autotransporta, kravu pārvadājumu vai kurjerpasta uzņēmumi, kas sniedz pasta sūtījumu savākšanas, šķirošanas, pārvadāšanas un sadales pakalpojumus, izņemot gadījumu, kad to darbība ir tikai pasta sūtījumu pārvadāšana, ir pasta pakalpojumu sniedzēji šīs direktīvas 2. panta 1.a punkta izpratnē.

- 28 Šajā gadījumā, kā ģenerālvokāts norāda secinājumā 38. punktā, iesniedzējtiesas šaubas attiecas uz divu uzņēmumu kategoriju, proti, pirmkārt, uzņēmumu, kas piedāvā autotransporta un kravu pārvadājumu pakalpojumus, un, otrkārt, kurjerpasta uzņēmumu iespējamo kvalificēšanu par pasta pakalpojumu sniedzējiem Direktīvas 97/67 2. panta 1.a punkta izpratnē.
- 29 Attiecībā uz autotransporta un kravu pārvadājumu pakalpojumiem prasītājas pamatlietā apgalvo, ka uzņēmums, kas galvenokārt nodarbojas ar pasta sūtījumu pārvadāšanas pakalpojumiem un tikai papildus piedāvā vienu vai otru citu Direktīvas 97/67 2. panta 1. punktā paredzēto pakalpojumu, nevar tikt uzskatīts par “pasta pakalpojumu sniedzēju”.
- 30 Šajā ziņā vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar Direktīvas 97/67 2. panta 1. punktu jēdziens “pasta pakalpojumi” attiecas uz pakalpojumiem, ko veido pasta sūtījumu savākšana, šķirošana, pārvadāšana un sadale.
- 31 Otrkārt, Direktīvas 2008/6 preambulas 17. apsvērumā ir noteikts, ka autopārvadājumus pašus par sevi nevar uzskatīt par pasta pakalpojumiem. Turklāt ar šo direktīvu Direktīvas 97/67 2. pantam tika pievienots 1.a punkts, saskaņā ar kuru “pasta pakalpojumu sniedzējs” ir uzņēmums, kas sniedz vienu vai vairākus “pasta pakalpojumus”.
- 32 Tomēr ar Direktīvu 2008/6 nav izdarīti nekādi grozījumi sākotnējā Direktīvas 97/67 tekstā attiecībā uz to, ka būtu jānošķir Direktīvas 97/67 2. panta 1. punktā norādīto pasta pakalpojumu sniegšana kā pamatdarbība no sniegšanas kā papilddarbības.
- 33 Treškārt, var uzskatīt, ka darbība ir saistīta ar pasta pakalpojumu, tikai ar nosacījumu, ka tā attiecas uz “pasta sūtījumu” Direktīvas 97/67 2. panta 6. punkta izpratnē. Šajā ziņā šajā tiesību normā pasta sūtījums ir definēts kā sūtījums ar galīgu adresi, kurā pasta pakalpojumu sniedzējam tas ir jāpiegādā, un ir precizēts, ka šāds sūtījums var attiekties it īpaši uz korespondenci, grāmatām, katalogiem, laikrakstiem, periodiskajiem izdevumiem, kā arī pasta pakām, kurās ir preces ar komercvērtību vai bez tās.
- 34 Šādos apstākļos uzņēmums ir jāuzskata par “pasta pakalpojumu sniedzēju” Direktīvas 97/67 2. panta 1.a punkta izpratnē, ja tas sniedz vismaz vienu no šīs direktīvas 2. panta 1. punktā uzskaitītajiem pakalpojumiem un ja tādējādi sniegtais vai sniegtie pakalpojumi ir saistīti ar pasta sūtījumiem, tomēr tā darbība netiek ierobežota vienīgi ar pārvadāšanas pakalpojumiem. No minētā izriet, ka autotransports vai kravu pārvadājumu uzņēmumi, kas galvenokārt piedāvā pasta sūtījumu pārvadāšanas pakalpojumus un papildus – minēto sūtījumu savākšanas, šķirošanas vai sadales pakalpojumus, nevar tikt izslēgti no minētās direktīvas piemērošanas jomas.
- 35 Turklāt, kā ģenerālvokāts ir norādījis secinājumā 43. punktā, ja būtu jāpieļauj, ka autotransporta vai kravu pārvadājumu uzņēmumi ir izslēgti no Direktīvas 97/67 piemērošanas jomas tikai tāpēc, ka tie savākšanas, šķirošanas vai sadales darbības veic tikai kā papildu darbības, no tā izrietētu vairākas šīs direktīvas interpretācijas grūtības. Lai noteiktu, kāds tiesiskais režīms ir piemērojams, katrā konkrētajā gadījumā ir jānovērtē, vai pakalpojumu, kas ir sniegti kā papildpakalpojumi, proporcija pārsniedz vai ir mazāka par pārvadājuma pakalpojumu, kas tiek sniegti kā galvenie, proporciju.
- 36 Attiecībā uz kurjerpasta pakalpojumiem prasītājas pamatlietā apgalvo, ka šiem pakalpojumiem neesot jāietilpst Direktīvas 97/67 piemērošanas jomā to sniegtās pievienotās vērtības dēļ.
- 37 Šajā ziņā ir jāatgādina, pirmkārt, ka Direktīvā 97/67 nav definēts, kas ir jāsaprot ar “kurjerpasta pakalpojumu”, preambulas 18. apsvērumā norādot vienīgi, ka “būtiskā atšķirība starp kurjerpastu un vispārējiem pasta pakalpojumiem ir pievienotajā vērtībā (neatkarīgi no tās formas), ko dod kurjerpasta pakalpojumi un ko izjūt klienti”.

- 38 Otrkārt, no Tiesas judikatūras izriet, ka kurjerpasta pakalpojumi no universālā pakalpojuma atšķiras ar pievienoto vērtību, ko tie sniedz klientiem un par kuru klienti piekrīt maksāt augstāku cenu. Šādas darbības atbilst specifiskiem pakalpojumiem, kas ir nodalāmi no vispārējas nozīmes pakalpojuma un kas atbilst saimnieciskās darbības subjektu konkrētām vajadzībām un prasa veikt noteiktus papildu pakalpojumus, ko tradicionālais pasta dienests nepiedāvā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 15. jūnijs, *Ilves Jakelu*, C-368/15, EU:C:2017:462, 24. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 39 Treškārt, 2011. gada 13. oktobra spriedumā *DHL International* (C-148/10, EU:C:2011:654, 30. un 52. punkts), 2016. gada 16. novembra spriedumā *DHL Express (Austria)* (C-2/15, EU:C:2016:880, 31. punkts), kā arī 2017. gada 15. jūnija spriedumā *Ilves Jakelu* (C-368/15, EU:C:2017:462, 29. punkts) Tiesa uzskatīja, ka uzņēmumi, kas sniedz kurjerpasta pakalpojumus, ietilpst Direktīvas 97/67 piemērošanas jomā, un tiem ir piemērojusi atsevišķas šīs direktīvas normas. Kā ģenerālvokāts ir norādījis secinājumu 46. punktā, šiem spriedumiem nebūtu nozīmes, ja Tiesa netieši nebūtu apstiprinājusi kā iepriekšēju nosacījumu to, ka kurjerpasts ietilpst jēdzienā “pasta pakalpojumi” šīs direktīvas 2. panta 1. punkta izpratnē.
- 40 Šādos apstākļos, lai gan ir iespējams nošķirt universālu pakalpojumu un kurjerpasta pakalpojumu, pamatojoties uz to, vai pakalpojums rada vai nerada pievienotu vērtību, ir jānorāda, ka šādam nošķiršanas kritērijam nav nekādas nozīmes, runājot par Direktīvas 97/67 2. panta 1. punktā uzskaitīto pakalpojumu raksturu. Tādējādi apstāklis, ka šādi pakalpojumi vajadzības gadījumā rada pievienotu vērtību, nevar tiem atņemt to “pasta pakalpojumu” statusu šīs tiesību normas izpratnē.
- 41 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo prejudiciālo jautājumu jāatbild, ka Direktīvas 97/67 2. panta 1., 1.a un 6. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem pretrunā nav tāds valsts tiesiskais regulējums, kāds ir aplūkots pamatlietā un saskaņā ar kuru autotransporta, kravu pārvadājumu vai kurjerpasta uzņēmumi, kas sniedz pasta sūtījumu savākšanas, šķirošanas, pārvadāšanas un sadales pakalpojumus, izņemot gadījumu, kad to darbība ir tikai pasta sūtījumu pārvadāšana, ir pasta pakalpojumu sniedzēji šīs direktīvas 2. panta 1.a punkta izpratnē.

Par otro jautājumu

- 42 Uzdodot otro jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 97/67 2. panta 19. punkts un 9. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem pretrunā ir tāds valsts tiesiskais regulējums, kurā ikvienam autotransporta, kravu pārvadājumu un kurjerpasta uzņēmumam tiek prasīta vispārēja atļauja pasta pakalpojumu sniegšanai, iepriekš nepārbaudot, vai šāda atļauja ir vajadzīga, lai nodrošinātu kādas pamatprasības ievērošanu.
- 43 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka atbilstoši Direktīvas 97/67 9. panta 1. punktam attiecībā uz pakalpojumiem, kas nepieder pie universālā pakalpojuma, dalībvalstis var ieviest vispārējas atļaujas, ciktāl tas ir vajadzīgs, lai nodrošinātu pamatprasību ievērošanu.
- 44 Šīs direktīvas 2. panta 19. punktā, pirms izsmēloši uzskaitīt šīs prasības, tās ir definētas kā vispārīgi iemesli, kas nav ekonomiski iemesli un kas var rosināt kādu dalībvalsti piemērot nosacījumus pasta pakalpojumu sniegšanai.
- 45 No iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem izriet, kā ģenerālvokāts ir norādījis secinājumu 58. punktā, ka dalībvalstij, kas pieeju pasta pakalpojumu tirgum nolemj pakļaut vispārējas atļaujas saņemšanai, tas ir jāpamato attiecībā uz vienu vai vairākām minētajām būtiskajām prasībām.

- 46 Šajā gadījumā iesniedzējtiesa norāda, ka Legīslatīvā dekrēta Nr. 261/99 6. pantā uzņēmumiem, kas piedāvā pasta pakalpojumus, kuri nepieder pie universālā pakalpojuma, bez atšķirības un automātiski ir paredzēts pienākums saņemt vispārēju atļauju, iepriekš nepārbaudot šādas atļaujas vajadzību, lai nodrošinātu vismaz vienas no būtiskajām prasībām ievērošanu. Šī tiesa piebilst, ka pienākumi, kas minētajiem uzņēmumiem ir paredzēti, lai saņemtu šādu vispārēju atļauju, ir nesamērīgi.
- 47 Šādos apstākļos, lai atbildētu uz otro prejudiciālo jautājumu, ir jāpārbauda, vai tādu tiesisko regulējumu, kāds ir aplūkots pamatlietā, pirmkārt, var pamatot kāda no Direktīvas 97/67 2. panta 19. punktā uzskaitītajām būtiskajām prasībām un, otrkārt, tas ir samērīgs, ciktāl tas ir piemērots, lai nodrošinātu tā mērķa sasniegšanu, un, ja tas tā ir, vai šis mērķis nevar tikt sasniegts ar mazāk ierobežojošiem aizliegumiem.
- 48 Šajā ziņā attiecībā uz jautājumu par to, vai tādu tiesisko regulējumu, kāds ir aplūkots pamatlietā, var attaisnot ar kādu no Direktīvas 97/67 2. panta 19. punktā uzskaitītajām būtiskajām prasībām, no Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem izriet, ka šis tiesiskais regulējums pamato vispārējas atļaujas piešķiršanas režīma ieviešanu uzņēmumiem, kas var tikt kvalificēti par “pasta pakalpojumu sniedzējiem” atbilstoši divām no šīm būtiskajām prasībām, tas ir, darba un sociālā nodrošinājuma shēmas nosacījumu, kā arī korespondences noslēpuma ievērošanai.
- 49 Runājot par pamatlietā aplūkotā tiesiskā regulējuma samērīgumu, ir jāatgādina, ka, izdarot visu atbilstošo tiesisko un faktisko apstākļu vispārēju vērtējumu, iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai šāds tiesiskais regulējums ir piemērots, lai nodrošinātu tā mērķu īstenošanu, un nepārsniedz to, kas ir nepieciešams to sasniegšanai. Tiesai tomēr šajā ziņā ir jāsniedz iesniedzējtiesai norādes, kā interpretēt Savienības tiesības, tādējādi ļaujot pēdējai minētajai pieņemt nolēmumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 20. decembris, *Global Starnet*, C-322/16, EU:C:2017:985, 51. un 52. punkts).
- 50 Attiecībā, pirmkārt, uz minētā tiesiskā regulējuma piemērotību tā mērķa sasniegšanai ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo Tiesas judikatūru valsts tiesiskais regulējums ir piemērots, lai nodrošinātu minētā mērķa īstenošanu, tikai tad, ja tas tiešām atbilst rūpēm to sasniegt saskanīgi un sistemātiski (spriedums, 2009. gada 10. marts, *Hartlauer*, C-169/07, EU:C:2009:141, 55. punkts).
- 51 Runājot par pirmo no šī sprieduma 48. punktā atgādinātajām būtiskajām prasībām, proti, darba un sociālā nodrošinājuma shēmas nosacījumu ievērošanu, Noteikumu par atļaujām 10. panta 4. punkta c) apakšpunktā ir paredzēts, ka vispārējas atļaujas piešķiršana pasta pakalpojumu sniedzējam ir atkarīga no tā, vai tas pieteikuma iesniegšanas brīdī ievēro prasības darba ņēmēju sociālā nodrošinājuma jomā.
- 52 Šajā ziņā gan no Legīslatīvā dekrēta Nr. 261/99 6. panta 3. punkta un 18.*bis* panta, gan no Noteikumu par atļaujām 11. panta 1. punkta b) apakšpunkta izriet, ka vispārējas atļaujas īpašniekam ir jāievēro noteikumi darba nosacījumu jomā, kas ir paredzēti valsts tiesību aktos un darba koplīgumos, kuri piemērojami pasta nozarē. Šajā ziņā Noteikumu par atļaujām 10. panta 8. punktā vispārējas atļaujas pieteicējam tiek prasīts pieteikuma iesniegšanas brīdī iesniegt informāciju par tā darba ņēmējiem piemērojamiem koplīgumiem, kā arī citu informāciju par šiem darba ņēmējiem.
- 53 Turklāt, kā norāda ģenerālvokāts secinājumu 59. punktā, Lēmumā Nr. 129/15 AGCOM ir izklāstījis elementus, kas paskaidro, kā aplūkotajā tiesiskajā regulējumā paredzētie pienākumi ļauj nodrošināt darba nosacījumu ievērošanu.
- 54 Attiecībā uz otro no būtiskajām prasībām, kas atgādinātas šī sprieduma 48. punktā, proti, korespondences noslēpumu, Noteikumu par atļaujām 10. panta 8. punktā ir noteikts, ka uzņēmumiem, kas lūdz piešķirt atļauju, pieteikuma iesniegšanas brīdī ir jāiesniedz kompetentajām iestādēm to pasākumu apraksts, kas ir veikti, lai nodrošinātu korespondences noslēpuma pienākumu ievērošanu.

- 55 Šādos apstākļos tiesiskais regulējums, par kuru ir strīds pamatlietā, šķiet piemērots, lai nodrošinātu noteiktu Direktīvas 97/67 2. panta 19. punktā uzskaitīto būtisko prasību ievērošanu.
- 56 Otrkārt, ir jāpārbauda, vai pienākumi, no kuriem saskaņā ar pamatlietā aplūkoto tiesisko regulējumu ir atkarīga pasta pakalpojumu sniegšanai prasītās vispārējas atļaujas piešķiršana, nepārsniedz to, kas ir nepieciešams tās mērķa sasniegšanai.
- 57 Kā ģenerāladvokāts norāda secinājumā 64. punktā, iesniedzējtiesa nav norādījusi, kuri tieši pamatlietā aplūkotajā tiesiskajā regulējumā noteiktie pienākumi varētu būt nesamērīgi, izņemot to, kas attiecas uz universālā pakalpojuma finansēšanu, kura ir trešā un ceturtā prejudiciālā jautājuma priekšmets.
- 58 Turklāt iesniedzējtiesas lēmumā vienīgi ir norādīts, ka šādi pienākumi ir ierobežojoši gan attiecībā uz vispārējas atļaujas izsniegšanu, gan attiecībā uz šo darbību veikšanu.
- 59 Visbeidzot no Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem izriet, ka vispārēja atļauja tiek uzskatīta par piešķirtu 45 dienas pēc tam, kad kompetentās iestādes ir saņēmušas attiecīgā uzņēmuma pieteikumu.
- 60 Ņemot vērā visus šos apstākļus, it īpaši vispārējas atļaujas piešķiršanas noteikumus, ir jākonstatē, kā arī ģenerāladvokāts ir izteicies secinājumā 65. un 66. punktā, ka pamatlietā aplūkotajā valsts tiesiskajā regulējumā paredzētie pienākumi nevar tikt uzskatīti par tādiem, kas pārsniedz to, kas ir nepieciešams, lai nodrošinātu Direktīvas 97/67 2. panta 19. punktā uzskaitīto būtisko prasību ievērošanu.
- 61 Ņemot vērā visus šos apsvērumus, uz otro prejudiciālo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 97/67 2. panta 19. punkts un 9. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem pretrunā nav tāds valsts tiesiskais regulējums, kāds ir aplūkots pamatlietā un kurā visiem autotransporta, kravu pārvadājumu un kurjerpasta uzņēmumiem tiek prasīta vispārēja atļauja pasta pakalpojumu sniegšanai, ciktāl šo tiesisko regulējumu pamato viena no šīs direktīvas 2. panta 19. punktā uzskaitītajām būtiskajām prasībām un ciktāl tas atbilst samērīguma principam tādā nozīmē, ka tas ir piemērots, lai nodrošinātu izvirzītā mērķa sasniegšanu, un nepārsniedz tā sasniegšanai nepieciešamo, kas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.

Par trešo un ceturto jautājumu

Par pieņemamību

- 62 Savos rakstveida apsvērumos Komisija pauž šaubas par trešā un ceturtā jautājuma pieņemamību. Tā paskaidro, ka, lai gan pienākums veikt iemaksas universālā pakalpojuma saistību kompensācijas fondā tiešām ir paredzēts Lēģislatīvā dekrēta Nr. 261/99 10. panta 2. punktā un Noteikumu par atļaujām 11. panta 1. punkta f) apakšpunktā, ne ar vienu AGCOM lēmumu šis pienākums vēl nav padarīts piemērojams prasītajām pamatlietā. Tādējādi šiem jautājumiem esot hipotētisks raksturs.
- 63 Šajā ziņā no Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu mērķis nav formulēt konsultatīvu viedokli par vispārīgiem vai hipotētiskiem jautājumiem, bet tas ir vērsti uz vajadzību faktiski iztiesāt lietu, kas saistīta ar Savienības tiesībām (spriedums, 2017. gada 26. oktobris, *Balgarska energiyana borsa*, C-347/16, EU:C:2017:816, 31. punkts).
- 64 Jākonstatē, ka atbilstoši Direktīvas 97/67 7. panta 4. punktam dalībvalstis var izveidot kompensācijas fondu, kas var tikt finansēts no maksājumiem, kuri tiek uzlikti it īpaši pasta pakalpojumu sniedzējiem. Turklāt dalībvalstis var saistīt atļauju piešķiršanu šīs direktīvas 9. panta 2. punktā paredzētajiem pakalpojumu sniedzējiem ar pienākumu veikt iemaksas šajā fondā.

- 65 Šajā gadījumā, pirmkārt, saskaņā ar Lēģislatīvā dekrēta Nr. 261/99 10. panta 2. punktu it īpaši vispārēju atļauju īpašniekiem ir jāveic iemaksas universālā pakalpojuma izmaksu kompensācijas fondā ne vairāk kā 10 % apmērā no bruto ienākumiem par pakalpojumiem, kas aizstāj pie universālā pakalpojuma piederošu pakalpojumu un kas izriet no atļautās darbības. Otrkārt, saskaņā ar Noteikumu par atļaujām 11. panta 1. punkta f) apakšpunktu vispārējas atļaujas saņēmējam ir jāpiedalās universālā pakalpojuma sniegšanas izmaksu finansēšanā, ja ir izpildīti Direktīvas 2008/6 preambulas 27. apsvērumā un Lēģislatīvā dekrēta Nr. 261/99 10. panta 2. punktā paredzētie nosacījumi.
- 66 No lietas dalībnieku paustajiem apsvērumiem tiesas sēdē izriet, ka AGCOM vēl nav pieņēmis lēmumu par universālā pakalpojuma saistību kompensāciju fonda izveidošanu. Tādējādi šķiet, ka šī valsts iestāde nav noteikusi nedz gadījumus, kuros to pasta pakalpojumu sniedzējiem, kas nepieder pie universālā pakalpojuma, ir jāpiedalās minētā fonda finansēšanā, nedz arī šīs piedalīšanās konkrētos noteikumus, kas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.
- 67 Šādos apstākļos attiecībā uz trešo jautājumu ir jākonstatē, kā tas izriet no šī sprieduma 65. punktā izklāstītajiem apsvērumiem, ka Direktīvas 97/67 7. panta 4. punkts, ciktāl tajā dalībvalstīm ir atļauts paredzēt pienākumu piedalīties kompensācijas fonda finansēšanā, ir transponēts Itālijas tiesību sistēmā. Tādējādi minētais jautājums, kas nevar tikt uzskatīts par hipotētisku, ir pieņemams.
- 68 Savukārt, tā kā ceturtais jautājums būtībā attiecas uz konkrētiem noteikumiem, ar kādiem ir jāīsteno vispārējas atļaujas īpašnieku pienākums piedalīties universālā pakalpojuma saistību kompensācijas fonda finansēšanā, ir jākonstatē, ievērojot šī sprieduma 66. punktā norādītos apsvērumus, ka, atbildot uz šo jautājumu, tiktu formulēts AGCOM paredzēts viedoklis par jautājumu, kam šajā stadijā ir tikai hipotētisks raksturs. Līdz ar to ceturtais jautājums nav pieņemams.

Par lietas būtību

- 69 Uzdodot trešo prejudiciālo jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 97/67 7. panta 4. punkts un 9. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, kāds ir aplūkots pamatlietā un kurā vispārējas atļaujas pasta pakalpojumu sniegšanai īpašniekiem ir paredzēts pienākums piedalīties universāla pakalpojuma saistību kompensācijas fonda finansēšanā.
- 70 Šajā ziņā vispirms ir jāatgādina, ka Direktīvas 97/67 9. panta 1. punktā dalībvalstīm attiecībā uz pasta nozares uzņēmumiem ir ļauts ieviest vispārējas atļaujas saistībā ar pakalpojumiem, kas nepieder pie universālā pakalpojuma, bet šīs direktīvas 9. panta 2. punkta pirmajā daļā ir paredzētas dalībvalstu tiesības ieviest atļaujas procedūras attiecībā uz pakalpojumiem, kas pieder pie universālā pakalpojuma (spriedums, 2016. gada 16. novembris, *DHL Express (Austria)*, C-2/15, EU:C:2016:880, 20. punkts).
- 71 Tāpat arī minētās direktīvas 9. panta 2. punkta otrajā daļā ir uzskaitīti pienākumi, no kuru izpildes var padarīt atkarīgu atļauju piešķiršanu, bet no to satura nevar secināt, uz kuru atļauju kategoriju – tām, kas attiecas uz visiem pasta pakalpojumiem, vai tām, kuras attiecas vienīgi uz pakalpojumiem, kas pieder pie universālā pakalpojuma, – šī tiesību norma attiecas (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 16. novembris, *DHL Express (Austria)*, C-2/15, EU:C:2016:880, 21. punkts).
- 72 Visbeidzot, kā tas ir paredzēts Direktīvas 2008/6 preambulas 27. apsvērumā, lai noteiktu, vai to pasta pakalpojumu sniedzējiem, kas nepieder pie universālā pakalpojuma, var likt piedalīties kompensācijas fonda finansēšanā, dalībvalstīm ir jāpārbauda, vai pakalpojumi, ko šie [pakalpojumu] sniedzēji sniedz, no patērētāja viedokļa var tikt uzskatīti par pakalpojumiem, kas pieder pie universālā pakalpojuma, tāpēc, ka tiem ir pietiekama savstarpējās aizstājamības pakāpe ar to, ņemot vērā to īpašības.

- 73 Šajā ziņā ir jākonstatē, pirmkārt, ka no Direktīvas 97/67 9. panta 2. punkta otrās daļas struktūras analīzes izriet, ka šajā normā izmantotais jēdziens “atļaujas” apzīmē gan šī panta 2. punkta pirmajā daļā paredzētās atļaujas, gan tās, kas minētas šī panta 1. punktā (spriedums, 2016. gada 16. novembris, *DHL Express (Austria)*, C-2/15, EU:C:2016:880, 28. punkts).
- 74 Otrkārt, papildus nosacījumam par pietiekamu savstarpējās aizstājamības pakāpi, kas ir paredzēts Direktīvas 2008/6 preambulas 27. apsvērumā un kas ir pārņemts Lēģislatīvā dekrēta Nr. 261/99 10. panta 2. punktā, Noteikumu par atļaujām 11. panta 1. punkta f) apakšpunktā ir tieši paredzēts, ka vispārējas atļaujas saņēmējam ir “jāpiedalās universālā pakalpojuma sniegšanas izmaksu finansēšanā, ja ir izpildīti Direktīvas [2008/6] preambulas 27. apsvērumā un [Lēģislatīvā dekrēta Nr. 261/99] 10. panta 2. punktā norādītie nosacījumi”, tādējādi iespēja paredzēt šim saņēmējam pienākumu piedalīties universālā pakalpojuma saistību kompensācijas fonda finansēšanā ir atkarīga no šī nosacījuma par pietiekamu aizstājamības pakāpi izpildes.
- 75 Ņemot vērā visus šos apsvērumus, uz trešo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 97/67 7. panta 4. punkts un 9. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem nav pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, kāds ir aplūkots pamatlietā un kurā vispārējas atļaujas pasta pakalpojumu sniegšanai īpašniekiem ir paredzēts pienākums piedalīties universāla pakalpojuma saistību kompensācijas fonda finansēšanā, ja no patērētāja viedokļa šie pakalpojumi var tikt uzskatīti par pakalpojumiem, kas pieder pie universālā pakalpojuma, tāpēc, ka tiem ir pietiekama savstarpējās aizstājamības pakāpe ar to.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 76 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēti pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/67/EK (1997. gada 15. decembris) par kopīgiem noteikumiem Kopienas pasta pakalpojumu iekšējā tirgus attīstībai un pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai, kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2008/6/EK (2008. gada 20. februāris), 2. panta 1., 1.a un 6. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem pretrunā nav tāds valsts tiesiskais regulējums, kāds ir aplūkots pamatlietā un saskaņā ar kuru autotransporta, kravu pārvadājumu vai kurjerpasta uzņēmumi, kas sniedz pasta sūtījumu savākšanas, šķirošanas, pārvadāšanas un sadales pakalpojumus, izņemot gadījumu, kad to darbība ir vienīgi pasta sūtījumu pārvadāšana, ir pasta pakalpojumu sniedzēji šīs direktīvas 2. panta 1.a punkta izpratnē.
- 2) Direktīvas 97/67, kurā grozījumi ir izdarīti ar Direktīvu 2008/6, 2. panta 19. punkts un 9. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem nav pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, kāds ir aplūkots pamatlietā un kurā visiem autotransporta, kravu pārvadājumu un kurjerpasta uzņēmumiem tiek prasīta vispārēja atļauja pasta pakalpojumu sniegšanai, ciktāl šo tiesisko regulējumu pamato viena no šīs direktīvas 2. panta 19. punktā uzskaitītajām būtiskajām prasībām un ciktāl tas atbilst samērīguma principam tādā nozīmē, ka tas ir piemērots, lai nodrošinātu izvirzītā mērķa sasniegšanu, un nepārsniedz tā sasniegšanai nepieciešamo, kas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.
- 3) Direktīvas 97/67, kurā grozījumi ir izdarīti ar Direktīvu 2008/6, 7. panta 4. punkts un 9. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem nav pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, kāds ir aplūkots pamatlietā un kurā vispārējas atļaujas pasta pakalpojumu sniegšanai īpašniekiem ir paredzēts pienākums piedalīties universālā pakalpojuma saistību kompensācijas fonda

finansēšanā, ja no patērētāja viedokļa šie pakalpojumi var tikt uzskatīti par pakalpojumiem, kas pieder pie universālā pakalpojuma, tāpēc, ka tiem ir pietiekama savstarpējās aizstājamības pakāpe ar to.

[Paraksti]